Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
DGB/2012/4637 U

Uw brief (kenmerk)
2012D30605 / 2012Z14832 en 2012Z14819

Bijlagen

Datum 29 augustus 2012
Betreft Beantwoording vragen schriftelijk overleg grensarbeiders (nr. 2012D30605) / Kamervragen Neppérus en Ten Broeke (nr. 2012Z14832 en Klijnsma en Timmermans (nr. 2012Z14819)

Geachte voorzitter,

Uw Kamer heeft via een schriftelijk overleg in juli 2012 (nummer 2012D30605) vragen gesteld over mijn brief van 26 juni 2012 (33000-IXB, nr. 27) over door de Duitse belastingdienst opgelegde belastingaanslagen aan voormalige dwangarbeiders met een Duits wettelijk pensioen en de uitvoering van de motie Omtzigt[1] en de motie Van Vliet[2].

Verder hebben de leden Neppérus en Ten Broeke bij brief van 1 augustus 2012 onder nummer 2012Z14832 schriftelijke vragen gesteld over de belastingheffing door Duitsland over pensioenen betaald aan Nederlanders.

De leden Klijnsma en Timmermans hebben bij brief van 1 augustus 2012 onder nummer 2012Z14819 schriftelijke vragen gesteld aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Buitenlandse Zaken over naheffing door de Duitse fiscus van Nederlandse dwangarbeiders.

Vanwege de samenhang tussen de aan de orde gestelde onderwerpen, beantwoord ik de vragen in één brief.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën

mr. drs. F.H.H. Weekers

[1] Kamerstukken II 2011/12, 33 000 IXB, nr. 19.
[2] Kamerstukken II 2011/12, 33 000 IXB, nr. 22.

I. VRAGEN SCHRIFTELIJK OVERLEG (2012D30605)

De leden van de fracties van PvdA en CDA hebben vragen gesteld naar aanleiding van de brief over de voortgang van de uitvoering van de moties Omtzigt en Van Vliet met betrekking tot Duitse Rente en dwangarbeid. De vragen van de leden van de PvdA hebben uitsluitend betrekking op de Duitse wettelijke pensioenen van voormalige dwangarbeiders. De vragen van de leden van het CDA zien afwisselend op het effectueren van de Duitse belastingvrijstelling voor voormalige dwangarbeiders en op personen die regulier in Duitsland hebben gewerkt en in Duitsland wel belasting moeten betalen.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de Duitse regering heeft toegezegd op elk verzoek uit Nederland belastingvrijstelling toe te kennen over het Duitse wettelijke pensioen van een voormalige dwangarbeider. Of kan de Duitse regering de vrijstelling weigeren en daarmee de al betaalde Duitse belasting in stand laten?

De Duitse staatssecretaris van Financiën heeft tijdens mijn bezoek aan Berlijn op 12 april jl. aan mij toegezegd dat de Duitse regering de belastingvrijstelling van voormalige Nederlandse dwangarbeiders, die formeel niet voldoen aan de Duitse wet om in aanmerking te komen voor vrijstelling, via bilateraal overleg wenst te regelen. Vervolgens heeft hij die toezegging schriftelijk bevestigd. Tussen Nederlandse en Duitse ambtenaren is afgesproken dat Nederland de gegevens aanlevert van betrokkenen die met Duitse belastingheffing worden geconfronteerd. Daartoe wordt aan Nederlandse zijde getoetst of aannemelijk is dat het Duitse wettelijke pensioen is opgebouwd ter zake van werkzaamheden als dwangarbeider. Dit is afgesproken omdat Duitsland zelf onvoldoende bekend is met de individuele omstandigheden van de voormalige dwangarbeiders en daarom de toets aan Nederland overlaat. Het Duitse ministerie van Financiën geeft vervolgens opdracht aan het Finanzamt Neubrandenburg om (alsnog) vrijstelling te verlenen. Ik heb geen reden aan te nemen dat de Duitse autoriteiten de vrijstelling zouden willen weigeren. Mij zijn ook geen gevallen bekend waarbij de vrijstelling is geweigerd. Nochtans blijft het uiteindelijk een Duitse bevoegdheid om te bepalen of vrijstelling wordt verleend; het gaat immers om uitvoering van de Duitse belastingheffing.

Verder vragen de leden van de fractie van de PvdA hoe voormalige dwangarbeiders actief worden benaderd om een aanvraag bij het ministerie van Financiën of de Belastingdienst in te dienen. Zij willen weten hoeveel voormalige dwangarbeiders die vrijstelling zouden moet krijgen en hoeveel vrijstellingsverzoeken Nederland in Duitsland gaat doen.

Het is onbekend hoeveel inwoners van Nederland Duitse wettelijke pensioenen ontvangen voor verrichte dwangarbeid tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het totaal aantal vrijstellingsverzoeken is daarom niet te bepalen, al is de verwachting dat het aantal beperkt is tot hoogstens enkele honderden. De wijze waarop betrokkenen actief worden benaderd, heb ik in mijn brief van 26 juni 2012 (33 000-IXB, nr. 27) beschreven. De daarin beschreven acties zijn uitgevoerd; de oproep in het periodiek “Aanspraak” van de SVB wordt in september 2012 uitgebracht.

De leden van de fractie van het CDA hebben vragen over de uitwisseling van gegevens van inwoners van Nederland met een Duits wettelijk pensioen. Deze

leden vragen welke belemmeringen er aan Duitse zijde bestonden om de gegevens eerst niet beschikbaar te stellen en later voor slechts 80% uit te wisselen.

De Duitse Renteversicherungen waren eerder niet bereid om gegevens aan de Nederlandse Belastingdienst te verstrekken omdat het gebruik van de gegevens beperkt moest blijven tot de sociale zekerheid. De gegevens werden daarom alleen aan de SVB verstrekt en mochten niet aan de Belastingdienst worden doorgegeven. De Duitse instanties mochten dergelijke gegevens overigens ook niet verstrekken ten behoeve van de Duitse belastingdienst. Dit heeft te maken met de strenge Duitse regelgeving over persoonsgegevens ("Datenschutzgesetz"). Inmiddels verstrekken de Duitse Renteversicherungen wel gegevens aan de Duitse belastingdienst en zijn ze ook bereid om onder de toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 automatisch gegevens met de Nederlandse Belastingdienst uit te wisselen. Voor de inwoners van Nederland zijn drie Renteversicherungen bevoegd (Westfalen, Bund en Knappschaft-Bahn-See). De door hen verstrekte gegevens (ongeveer 45.000) betreft alle inwoners van Nederland met een Duits wettelijk pensioen. Deze drie Renteversicherungen hebben inmiddels bevestigd dat niet slechts 80%, maar 100% van de gegevens zijn uitgewisseld. De gegevens van diegenen die vrijwillig dienst hebben genomen bij bijvoorbeeld de SS, zijn daaronder niet begrepen, omdat deze geen Duits wettelijk pensioen ontvangen, maar een militair pensioen.

De leden van de fractie van het CDA merken op dat veel mensen die een Duits wettelijk pensioen vanwege dwangarbeiderschap ontvangen, al belasting hebben betaald en vragen waar deze mensen zich kunnen melden om de betaalde belasting terug te krijgen. Ook vragen deze leden of daarvoor een standaardformulier kan worden ontwikkeld. Diegenen die inmiddels door het Finanzamt Neubrandenburg geïnformeerd zijn dat zij alsnog zijn vrijgesteld van Duitse belastingheffing, ontvangen bij die brief een formulier waarmee zij kunnen aangeven op welk rekeningnummer de al betaalde belasting kan worden teruggestort. Diegenen die zich nog niet hebben gemeld voor de Duitse vrijstelling van het "dwangarbeiderspensioen", kunnen een e-mail of brief sturen aan j.c.l.m.fijen@minfin.nl of Ministerie van Financiën, t.a.v. de heer J.C.L.M. Fijen, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag.

De leden van de fractie van het CDA stellen enkele vragen over de belastingheffing over Duitse wettelijke pensioenen van mensen die regulier in Duitsland hebben gewerkt, vooral vanwege het feit dat de Duitse autoriteiten de belastingen over zes jaar in één keer heffen. De eerste vraag heeft betrekking op betrokkenen die in Nederland al belasting hebben betaald over de Duitse wettelijke pensioenen. Zij hebben bij hun aangifte blijkbaar vergeten om aftrek ter voorkoming van dubbele belasting te vragen. Deze mensen kunnen de bevoegde inspecteur alsnog verzoeken om die aftrek ter voorkoming van dubbele belasting te verlenen. Ingeval van daadwerkelijke dubbele belasting verleent de inspecteur deze aftrek ook over de jaren 2005 en 2006. De tweede vraag ziet op betrokkenen die zijn overleden en waarbij de nabestaanden worden aangesproken om de belastingaanslag te betalen. Vraag is of de Duitse autoriteiten in die situatie zouden moeten afzien van belastingheffing en wat de gevolgen zijn voor de aangifte erfbelasting die in Nederland al is gedaan. De Duitse wetgeving met betrekking tot de invordering van belastingaanslagen van overledenen verschilt in essentie niet van de Nederlandse wetgeving. Als de erfgenamen de erfenis hebben

aanvaard, gaan alle rechten en verplichtingen (onder algemene titel) over op die erfgenamen en is iedere erfgenaam aansprakelijk voor de belastingschuld. Ik deel niet de mening dat de Duitse autoriteiten onder die omstandigheden zouden moeten afzien van belastingheffing en inning. Een eventueel al ingediende aangifte erfbelasting kan worden aangevuld, tegen een al opgelegde aanslag kan bezwaar worden ingediend, of als de bezwaartermijn is verstreken kan er een verzoek om ambtshalve vermindering worden gedaan. De derde vraag heeft betrekking op mensen die de Duitse inkomsten in de Nederlandse belastingaangifte nooit hebben opgegeven. Hoe wordt hiermee omgegaan en worden toeslagen en dergelijke zes jaar na dato teruggevorderd? De Algemene wet inzake rijksbelastingen (hierna: AWR) voorziet in artikel 16 in de mogelijkheid om ingeval van een zogenoemd nieuw feit te weinig geheven belasting na te vorderen. Volgens het vierde lid van dit artikel geldt een termijn van twaalf jaren voor inkomsten die in het buitenland opkomen. Artikel 16 AWR heeft ook gevolgen voor de premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage zorgverzekeringswet (en vergelijkbare heffingen die vóór 2006 bestonden) en werkt tevens door naar toeslagen. Of in alle gevallen moet worden nagevorderd en in hoeverre hierbij aanleiding is tot het opleggen van een zogenoemde vergrijpboete, zal zoveel mogelijk gecoördineerd worden bezien. Waar sprake is van gelijke gevallen, zullen gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Om de uitvoeringslasten te beperken, zullen belastingplichtigen gestimuleerd worden vrijwillig aan hun fiscale verplichtingen te voldoen.

De leden van de fractie van het CDA hebben nog een paar overige vragen. Zo willen zij weten waarom het bericht over de Duitse pensioenen op de site van de Belastingdienst maar tijdelijk zichtbaar was. Verder vragen zij zich af waarom de Duitse belastingdienst informatie op de website wel in onder andere het Deens en het Kroatisch vermeldt, maar niet in het Nederlands.

Het bericht op de site van de Belastingdienst over de vrijstelling van Duits (dwangarbeiders) pensioen is op 8 juni 2012 als nieuwsbericht geplaatst. Op die plek staat het nieuwsbericht nog steeds, maar recentere nieuwsberichten staan bovenaan vermeld en oudere nieuwsberichten verplaatsen in de loop van de tijd naar volgende pagina's. Met de zoekfunctie is het nieuwsbericht overigens altijd direct vindbaar. Het niet in het Nederlands beschikbaar zijn van de informatie op de Duitse internetsite, is inderdaad opmerkelijk gelet op het aantal mensen dat in Nederland en België wonen. Daarover is aan de Duitse autoriteiten onze teleurstelling uitgesproken. Daartegenover heeft Duitsland steeds meer initiatieven genomen om de informatie over de Duitse belastingheffing in het Nederlands ter beschikking te stellen. Zo wordt informatie in het Nederlands meegestuurd bij de belastingaangiften die mensen ontvangen. Verder is op de Duitse website (met hulp van TaskForceNet) een zogenoemd "Hinweisblatt" in het Nederlands opgenomen, met daarin een uitgebreide toelichting over de Duitse belastingheffing en uitleg over de in te vullen formulieren. Ook op Nederlandse websites is veel informatie over het invullen van de Duitse belastingaangiften beschikbaar, waardoor de berichtgeving per saldo zeer afdoende is. Deze informatie kan op verzoek van betrokkenen op papier worden toegestuurd.

De leden van de fractie van het CDA vragen ten slotte of de Belastingdienst in het verleden juist wel of juist niet beschikte over gegevens van personen die uit Duitsland een wettelijk pensioen ontvingen. Zoals hiervoor vermeld, beschikte de Belastingdienst niet over de desbetreffende gegevens en de SVB wel. Bureau

Duitse zaken van de SVB betaalde de Duitse wettelijke pensioenen uit en verstrekte een jaaropgaaf met toelichting over verschillende onderwerpen.

II. VRAGEN NEPPÉRUS EN TEN BROEKE (2012Z14832)

2012Z14832

Vragen van de leden Neppérus en Ten Broeke (beiden VVD) aan de staatssecretaris van Financiën over belastingheffing bij Nederlanders door Duitsland over pensioenen (ingezonden 1 augustus 2012)

1
Hebt u kennisgenomen van het artikel over de heffing door Duitsland over pensioenen van Nederlanders tegen het hoogste Duitse belastingtarief? 1)

Antwoord 1
Ja.

2
Wat vindt u hiervan, zowel wat betreft de heffing op zich als het kennelijk toegepaste tarief?

Antwoord 2
De Duitse belastingheffing is het gevolg van een uitspraak van 6 maart 2002 van de hoogste Duitse rechter, het Bundesverfassungsgericht, die inhoudt dat Duitsland een ongelijkheid tussen gepensioneerden moet oplossen door uiterlijk met ingang van 2005 ook belastingheffing in te voeren voor diegenen die een wettelijk pensioen ontvangen van de Duitse Renteversicherung. De Duitse regering had dus geen andere keuze, dan de heffing in te voeren. Deze heffing is stapsgewijs ingevoerd, waardoor veel Nederlandse gepensioneerden over 50% van hun pensioen in Duitsland belastingplichtig zijn. Voor wat betreft het toegepaste tarief zijn de tarieven van de Duitse Einkommensteuer van toepassing, die voor inwoners en niet-inwoners hetzelfde zijn. In veel gevallen is het toegepaste belastingtarief 14%. Het is dus niet zo dat standaard het hoogste Duitse belastingtarief wordt toegepast. Niet-inwoners (bijvoorbeeld de inwoners van Nederland) kunnen onder bepaalde voorwaarden een verzoek doen om als 'unbeschränkt Steuerpflichtige' te worden behandeld, waardoor ook zij voor bepaalde Duitse fiscale faciliteiten in aanmerking komen, hetgeen de effectieve belastingheffing vermindert. Nederland kent overigens een vergelijkbaar systeem met de keuzeregeling voor buitenlandse belastingplichtigen om als binnenlandse belastingplichtige te worden behandeld.

3
Om hoeveel mensen gaat het? Welke gegevens zijn bij de Nederlandse Belastingdienst hierover bekend?

Antwoord 3
Volgens de gegevens die de Duitse Renteversicherungen aan de Belastingdienst heeft verstrekt ontvangen ongeveer 45.000 inwoners van Nederland een Duits wettelijk pensioen. Pas recent heeft de Belastingdienst van de Duitse Renteversicherungen deze gegevens ontvangen. De gegevens omvatten naam, adres, geboortedatum en de hoogte van het pensioen.

4
Bent u bereid om met uw Duitse collega te overleggen in hoeverre aanpassing van de aanslagen kan plaatsvinden, zodat een laag tarief wordt toegepast en ook gekeken wordt naar de mogelijkheden van kwijtschelding?

Antwoord 4
Er is voortdurend overleg met zowel het Duitse ministerie van Financiën als met het Finanzamt Neubrandenburg. Betrokkenen ontvangen van het Finanzamt Neubrandenburg informatie over de voorwaarden van 'unbeschränkte Steuerpflicht' en op welke wijze zij daarvoor in aanmerking komen. De Nederlandse Belastingdienst heeft vervolgens als taak om een verklaring af te geven over het inkomen van de belastingplichtige dat in Nederland bekend is, de zogenoemde Bescheinigung EU/EWR. Belastingplichtigen krijgen dus de mogelijkheid om onder omstandigheden het lagere effectieve tarief in Duitsland te krijgen. Dezelfde systematiek geldt overigens ook voor reguliere grensarbeiders.

5
Moet de voorlichting over belastingheffing en pensioenen in Nederland en andere landen niet worden verbeterd? Bent u bereid daarbij ook vooral aandacht te besteden aan grensregio's?

Antwoord 5
Ja, ik vind dat er verbetering te behalen is in de informatievoorziening aan gepensioneerden met een pensioen uit het buitenland. Voor wat betreft de Nederlandse pensioenen aan mensen in het buitenland, is het verantwoordelijke kantoor van de Belastingdienst Limburg/kantoor Buitenland, bezig om de aanvraag voor belastingvrijstelling te vereenvoudigen in het geval het heffingsrecht aan het woonland is toegewezen op grond van het bilaterale verdrag tussen Nederland en het woonland. Met het oog op mensen in Nederland met een pensioen uit het buitenland zie ik mogelijkheden om de automatische uitwisseling van informatie van grensoverschrijdende pensioenen tussen landen onderling verder uit te breiden. Daarmee weet de Belastingdienst vooraf wie er in Nederland een pensioen uit het buitenland ontvangt. Met geschikte gegevens is het vervolgens mogelijk om de digitale aangifte van belastingplichtigen zoveel mogelijk 'voor in te vullen'. Overigens is er momenteel al een ruim aanbod van voorlichting over grensoverschrijdende belastingheffing, zoals bijvoorbeeld het team Grensoverschrijdend Werken en Ondernemen van de Belastingdienst in Maastricht, waarin ook Duitse en Belgische ambtenaren participeren. Een andere ontwikkeling is het binnenkort te openen fysieke grensinfopunt Aken-Eurode.
Tegelijkertijd komt aan de gepensioneerde ook een verantwoordelijkheid toe om zich te informeren omtrent zijn pensioen. Zo zal hij zelf een pensioen moeten aanvragen en moeten nagaan wat de ontvangst van een pensioen verder voor gevolgen meebrengt. Overigens zal de gepensioneerde reeds eerder te maken hebben gehad met het belastingstelsel van het andere land, namelijk tijdens zijn actieve periode als werknemer in dat land.

6
Wat doet u om dit soort situaties, waarbij burgers opeens door een buitenlandse heffing, en nog wel uit een buurland, worden verrast, voor de toekomst te vermijden?

Antwoord 6
De invoering van de nieuwe Duitse wetgeving werd onder andere vermeld in informatie van de SVB, Bureau Duitse Zaken en op websites van de Duitse belastingdienst. Door de langdurige operatie die de Duitse belastingdienst nodig heeft gehad om de heffing te implementeren, is de heffing voor velen echter toch als een verrassing gekomen. Het is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de belastingdienst van het land dat de heffing invoert om belastingplichtigen te informeren. Tegelijkertijd is het belangrijk dat landen elkaar onderling intensief op de hoogte houden van de wijzigingen die plaatsvinden, zodat waar nodig extra ondersteuning kan worden gegeven. Met België is al geruime tijd een goede samenwerking gaande; met Duitsland zal de samenwerking de komende tijd intensiveren met het oog op de implementatie van het nieuwe belastingverdrag tussen Nederland en Duitsland dat op 12 april 2012 is afgesloten.

1) De Telegraaf,1 augustus 2012

III. VRAGEN KLIJNSMA EN TIMMERMANS (2012Z14819)

Vragen van de leden Klijnsma en Timmermans (beiden PvdA) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Buitenlandse Zaken over naheffing door de Duitse fiscus aan Nederlandse oud-dwangarbeiders (ingezonden 1 augustus 2012)

1
Bent u bekend met de grote ongerustheid, die is ontstaan bij de meestal hoogbejaarde Nederlandse oud-dwangarbeiders naar aanleiding van de naheffingen, die zij ontvangen van de Duitse belastingdienst over het Duitse staatspensioen, dat zij ontvangen? 1)

Antwoord 1
Ja.

2
Deelt u de mening dat het van weinig inlevingsvermogen en zorgvuldigheid getuigt om deze kwetsbare groep te overvallen met naheffingen, die soms wel zeven jaren omvatten?

Antwoord 2
Ja.

3
Hoe kan het dat veel Nederlandse, veelal hoogbejaarde, gepensioneerden, die een Duits staatspensioen ontvangen, voor de dwangarbeid, die in Duitsland is verricht tijdens de Tweede Wereldoorlog, deze zomer een naheffing hebben ontvangen van de Duitse fiscus, terwijl u eerder heeft aangegeven dat voormalig dwangarbeiders volgens de Duitse wet zijn vrijgesteld van belastingen op deze pensioenen? 2)

Antwoord 3.
De Duitse wet bevat inderdaad voor diegenen die tijdens de Tweede Wereldoorlog als dwangarbeider werkzaam zijn geweest de mogelijkheid om een vrijstelling in te roepen. Zij moeten bij het Finanzamt Neubrandenburg verzoeken om in aanmerking te komen voor die vrijstelling. Om voor die vrijstelling in aanmerking te komen moeten zij zijn aangemerkt als "Verfolgte" in de zin van het Bundesentschädigungsgesetz. Veel voormalige dwangarbeiders hebben zich in het verleden niet laten aanmerken als "Verfolgte", waardoor de belastingvrijstelling door het Finanzamt uiteindelijk wordt afgewezen. Naar aanleiding van meldingen over afwijzing van de belastingvrijstelling ben ik in contact getreden met mijn Duitse ambtgenoot, de heer Beus. Ik heb mij bij die gelegenheid uiteraard uitgesproken over de gevoeligheden en vervelende herinneringen die de Duitse belastingheffing oproept bij voormalige dwangarbeiders. Hij heeft mij toen toegezegd deze problematiek op efficiënte en onbureaucratische wijze te willen oplossen door in het kader van bilateraal overleg ook vrijstelling te verlenen voor dwangarbeiders die formeel niet onder de vrijstelling vallen, maar die bij het Nederlandse ministerie van Financiën aannemelijk maken dat het Duitse wettelijke pensioen is opgebouwd als gevolg van dwangarbeid. Ik verwijs u aanvullend naar de beantwoording van Kamervragen op 26 september 2011 (Aanhangsel Handelingen II, 2011/12, nr. 129), 23 december 2011 (Aanhangsel Handelingen

II, 2011/12, nr. 1018, 14 maart 2012 (kamerstuk 33 000 IXB, nr. 13) en de brief van 26 juni 2012 (kamerstuk 33 000 IXB, nr. 17).

4
Hoe zorgt u er voor dat kwetsbare groepen senioren, zoals tachtigplussers, die van een klein AOW'tje moeten rondkomen, niet in de financiële problemen raken door deze naheffing van de Duitse fiscus?

Antwoord 4
Diegenen die een Duits wettelijk pensioen ontvangen vanwege dwangarbeid, kunnen vrijstelling krijgen van Duitse belastingheffing. Zie ook het antwoord op vraag 3. Zij hoeven de Duitse aanslagen dan niet te voldoen en kunnen de reeds betaalde Duitse belasting terugkrijgen.

5
Bent u bereid er onverwijld bij uw Duitse collega's op aan te dringen dat er uitvoerige, duidelijke en voor getroffenen begrijpelijke voorlichting in het Nederlands komt over wat er van de pensioengerechtigden wordt verwacht? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer en op welke wijze gaat u dit doen?

Antwoord 5
In mijn brief van 26 juni 2012 (kamerstuk 33 000 IXB, nr. 27) heb ik uw Kamer laten weten dat vanaf mei 2011 een algemene toelichting in het Nederlands beschikbaar is over het invullen van de Duitse belastingformulieren. Tegenwoordig stuurt Finanzamt Neubrandenburg die Nederlandse (algemene) toelichting mee met de Duitse belastingformulieren. In diezelfde brief van 26 juni 2012 ben ik ingegaan op het benaderen van voormalige dwangarbeiders die in aanmerking komen voor de Duitse belastingvrijstelling en de mogelijkheden die ik benut om voormalige dwangarbeiders actief te benaderen.

6
Bent u tevens bereid in overleg te treden met uw Duitse collega's om coulance voor deze kwetsbare en hoogbejaarde groep oud-dwangarbeiders te bepleiten, hetzij door kwijtschelding, hetzij door een betalingsregeling, die voorkomt dat mensen in financiële problemen komen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6
Zie het antwoord op vraag 3.

7
Bent u bereid de Duitse regering te wijzen op de gevoeligheden, die deze naheffingen voor de ex-dwangarbeiders kunnen hebben en de vervelende herinneringen die de naheffingen naar boven kunnen brengen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7
Zie het antwoord op vraag 3.

1) 'Nederlandse senioren vrezen Duitse fiscus', 31 juli 2012, Trouw
2) Aanhangsel Handelingen II 2011/12, nr. 1018